

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน คณะผู้วิจัยกำหนดการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) การวิจัยประกอบด้วยวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยคณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

- การวิจัยเชิงปริมาณ
- การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวที่มาอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 381,296 คน (สรุปรายงานสถิตินักท่องเที่ยวเข้าไปในอุทยานแห่งชาติ ฝ่ายระบบฐานข้อมูล ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 28 สิงหาคม 2555)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่คณะผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่มาอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนจึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 125) ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ดังนี้

สูตร	$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$
เมื่อ	n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	N = จำนวนประชากรทั้งหมด
	e = สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ($e = .05$) ด้วยความเชื่อมั่น 95% คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ดังนี้

$$n = \frac{381,296}{1 + (381,296) (.05)^2}$$

$$n = 399.58 \text{ ราย หรือ เท่ากับ } 400 \text{ ราย}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเท่ากับ 400 ราย

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี ให้ได้จำนวนตัวอย่างครบตามที่กำหนด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพมีการนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวที่มาอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี มาใช้เป็นประเด็นในการตั้งคำถามโดยนำประเด็นข้อคำถามจากการวิจัยเชิงปริมาณที่น่าสนใจมาใช้ในการตั้งคำถามกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ตามประเด็นต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การกำหนดประชากร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คณะวิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก (In – depth Interview) กับ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informants) โดยวิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับหัวข้อการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวแทนกลุ่มบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการนำเที่ยว ตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการโรงแรมหรือร้านอาหาร ตัวแทนกลุ่มคนในชุมชน ตัวแทนกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี ตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 4 คน ด้วยวิธีเจาะจง รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 ราย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยคณะผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

คณะผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 6 ข้อ ประกอบไปด้วย นักท่องเที่ยวเคยเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณหรือไม่ จำนวนวันในการพักค้างคืน ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำนวนคนร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายในการของท่านในการท่องเที่ยว ไม่นำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 23 ข้อ ดังต่อไปนี้ ประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว กิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยว และการวางแผนในการเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.918

ตอนที่ 3 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 23 ข้อ ดังต่อไปนี้ ประกอบไปด้วย การเข้าถึงแหล่งพื้นที่ การจัดกิจกรรม ความปลอดภัยแหล่งท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.963

ตอนที่ 4 การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 22 ข้อ ดังต่อไปนี้ ประกอบไปด้วย ด้านการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.957

ตอนที่ 5 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 7 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อาชีพ รายได้ส่วนบุคคล/ต่อเดือน ภูมิลำเนาปัจจุบันอยู่จังหวัด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

คณะผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

1.1 กำหนดปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ พฤติกรรมการท่องเที่ยว ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.3 ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวคิดการดำเนินธุรกิจโดยมาจากทฤษฎีและผลงานวิจัย โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย

1.4 สร้างแบบสัมภาษณ์โดยการสร้างข้อคำถามและใช้ภาษาที่เหมาะสมง่ายต่อการทำความเข้าใจ พร้อมทั้งออกแบบข้อคำถามให้เหมาะสมไม่สั้นหรือยาวจนเกินไปและนำประเด็นที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาใช้ในการตั้งคำถาม

2. ประเด็นแบบการสัมภาษณ์

เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ได้แก่ ส่วนนำเป็นข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ส่วนที่ 2 ประเด็นแนวทางการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นคณะวิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทดสอบความแม่นยำหรือเที่ยงตรง (Validity Content) ดังต่อไปนี้

1.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาที่ปรึกษางานวิจัยในการแก้ไขเพิ่มเติมแล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงครั้งที่ 1 ไปทดสอบความเที่ยงตรงโดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านในงานวิจัยเรื่องนี้ เพื่อตรวจสอบแก้ไขดูความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เนื้อหาว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ตลอดจนคำวิจารณ์เสนอแนะและตัดสินใจในการเลือกใช้จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการประเมินและแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบครั้งสุดท้าย

1.2 คณะผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยที่ผ่านการตรวจจากที่ปรึกษาไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ในเครื่องมือมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) อ้างถึงใน บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร, 2547, หน้า 231-243)

ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้านมีดังต่อไปนี้ (ภาคผนวก ค)

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี ไม่นำมาทดสอบค่าความเชื่อมั่น

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 23 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.918 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว จำนวน 6 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.667
2. กิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.810
3. การวางแผนในการเดินทางมาท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.827
4. เหตุผลในการเดินทางท่องเที่ยว จำนวน 7 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.846

ตอนที่ 3 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 23 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.963 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1. การเข้าถึงแหล่งพื้นที่ จำนวน 5 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.874
2. การจัดกิจกรรม จำนวน 6 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.914
3. ความปลอดภัยแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.898
4. สภาพแวดล้อมต่างๆ จำนวน 7 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.910

ตอนที่ 4 การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 22 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.957 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก จำนวน 7 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.931
2. ด้านบุคลากร จำนวน 6 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941
3. ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 9 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.933

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) คณะผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและคัดเอาแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส (Coding) คณะผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้

3. การประมวลผลข้อมูล คณะผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

4.1 นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี มาแจกแจงความถี่และนำเสนอผลเป็นค่าร้อยละ

4.2 นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.5 นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี มาแจกแจงความถี่และนำเสนอผลเป็นค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ

1.2 การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ

1.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (ภาคผนวก ค)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งการสัมภาษณ์รายบุคคลตามที่กำหนดแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ถอดเทปที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคนอย่างละเอียด
2. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปสัมภาษณ์มาอ่านทบทวนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)